

ВІЦЕБСКІ РАБОЧЫ

Абласная незалежная масавая газета

Выдаецца з лістапада 1917 г.

Аўторак, 23 лістапада 1993 г. № 149 (19284) Цана 15 руб.

♦ *ПАРЛАМЕНТ: ДЗЕНЬ ЗА ДНЁМ*

АД АБ'ЯДНАННЯ — ДА НАЦЫЯНАЛЬНАЙ ВАЛЮТЫ

18 лістапада на вячэрнім пасяджэнні пасля трохгадзінных дыскусій ратыфікавана пагадненне аб аб'яднанні грашовай сістэмы Рэспублікі Беларусь з грашовай сістэмай Расійскай Федэрацыі, падпісанае 8 верасня 1993 года ў Маскве.

Гэта рашэнне выклікала неадназначную ацэнку як сярод саміх дэпутатаў, так і сярод лідэраў рэспублікі. Як вядома, кіраўнік урада ў апошнія месяцы паслядоўна адстойваў неабходнасць аб'яднання грашовых сістэм з Расійскай Федэрацыяй, удзяліўшы гэтаму значнае месца і ў сваім дакладзе.

Некалькі іншы пункт гледжання займае Старшыня Вярхоўнага Савета, які падрабязна праанalізаваў у дакладзе, чаму віртанне да рублёвай зоне можа быць даволі цяжкім для Беларусі. Тым больш, што, згодна з Дэкларацыяй аб дзяржаўным суверэнітэце, Рэспубліка Беларусь павінна мець сваю фінансава-крэдытную сістэму. Менавіта таму супраць ратыфікацыі пагаднення вельмі рэзка выступіла парламенцкая апазіцыя, сцвярджаючы, што Беларусь страчвае сваю незалежнасць.

Станіслаў Шушкевіч прапанаваў не спяшацца з прыняццем дакумента і перадаць права на яго ратыфікацыю Прэзідыуму Вярхоўнага Савета. Вячаслаў Кебіч у дыскусіі ўступаць не пажадаў. Ен сказаў, што ратыфікацыя дакумента не прывядзе да неадкладных перамен у лепшы бок. Гэта створыць толькі ўмовы для правядзення работы. Калі ў парламентарыяў няма да ўрада давер'я, няхай створаць любую назіральную камісію, сказаў Вячаслаў Францавіч. "Мы кантролю не баімся, таму што ні дзяржаўным суверэнітэтам, ні яго інтарэсамі не гандлюем".

Станіслаў Багданкевіч заявіў, што Нацыянальны банк ніколі не пойдзе на падпісанне дакумента, у якім ушчэмлены дзяржаўныя інтарэсы рэспублікі.

Выслухаўшы ўсе выступленні, парламентарыі правялі паіменнае галасаванне. У выніку пагадненне было ратыфікавана. За гэта свае галасы аддалі 207 дэпутатаў, 25 былі супраць, 23 — устрымаліся.

А на наступны дзень, 19 лістапада, парламент пачаў абмяркоўваць... магчымасць увядзення нацыянальнай валюты. Хоць у парадку дня гэтае пытанне паявілася далёка не выпадкова. Яшчэ ў самым пачатку сесіі ўрад звярнуўся да Вярхоўнага Савета з просьбай прыняць па гэтаму пытанню палітычнае рашэнне і нарэшце вызначыць сваю пазіцыю адносна грашовай сістэмы на пераходны перыяд. Аднак у запале страсцей і эмоцый дэпутаты выпусцілі з-пад увагі гэту прапанову. І толькі пры абмеркаванні праектаў пастановы Вярхоўнага Савета аб шляхах выхаду з крызіснай сацыяльна-эканамічнай сітуацыі і паскарэнні рыначных рэформ народныя выбраннікі зноў вярнуліся да гэтай праблемы.

Прапанова прызнаць на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь адзіным плацежным сродкам на пераходны перыяд разліковы білет Нацыянальнага банка і вывесці з грашовага абарачэння наяўную і безнаяўную расійскія рублі зыходзіла ад народных дэпутатаў У.Новіка, У.Сапронава і А.Саснова. Іх пажаданні улічыла камісія, якая падрыхтавала праект пастановы. Яго падтрымаў і Станіслаў Багданкевіч, адзначыўшы, што часовае ўвядзенне нацыянальнай валюты дасць шанц стабілізаваць сітуацыю.

Увядзенне нацыянальнай валюты на пераходны перыяд не супярэчыць прынятаму напярэдадні рашэнню аб аб'яднанні грашовых сістэм з Расіяй, таму што рэальнае, а не фармальнае аб'яднанне магчыма толькі ў перспектыве. Сёння ж неабходны тэрміновыя меры па навядзенню парадку ў грашовай сістэме Беларусі.

І хоць парламент не прыняў за аснову праект камісіі, пытанне аб нацыянальнай валюце не знята з парадку дня. Яно будзе абмеркавана на сумесным пасяджэнні Прэзідыума Вярхоўнага Савета і членаў урада, а затым зноў вынесена на абмеркаванне парламента.

Што ж датычыць пастановы Вярхоўнага Савета аб шляхах выхаду Рэспублікі Беларусь з крызіснай сацыяльна-эканамічнай сітуацыі і паскарэнні правядзення рыначных рэформ, то ні адзін з прапанаваных праектаў пакуль не быў прыняты за аснову, хоць дэпутаты выказалі самыя розныя прапановы.

На дзённым пасяджэнні дэпутаты пачалі адлік прынятым заканадаўчым актам. Яны прынялі ў другім чытанні законы "Аб правах дзіцяці" і "Аб абароне правоў спажыўцоў".

Белінфарм.

«ВОРАГАЎ НАРОДА СЯРОД ДЭПУТАТАЎ НЯМА...»

Такога палітызаванага ходу пасяджэнняў, бадай, не назіралася яшчэ ні на адной з папярэдніх сесій. Іншы раз закрадваецца думка: а ці не забыліся дэпутаты, чаго яны сабраліся? Не, незабыліся. Амаль у кожным выступленні гучыць думка "пра пакутны народ". "Няма сярод нас ворагаў Беларусі", — сказаў адзін з абраннікаў. І яго ніхто не стаў апрэчваць, бо гэта была праўда. Але ў той жа час здавалася, што кожны ішоў на трыбуну са сваёй, самай праўдзівай праўдай. Каму верыць? Гэтаму, дарэчы, з нашых, віцебскіх, які штораз, як малітву, кукарэкае адно і тое ж: далоў урад і заклік да спадара Шушкевіча, якому "пара нарэшце вызначыцца"? Ці вось тому, што і на крок не адступіць ад яшчэ ў далёкай маладосці выбранага шляху?

Слоў з трыбуны сесіі Вярхоўнага Савета ліецца сапраўды шмат. Цяжка аспрэчваць крытыку ў адрас усіх трох дакладчыкаў. Вышэйшыя ўладныя структуры не авалодалі эканамічнай сітуацыяй, не знайшлі эфектыўных мер супрацьдзеяння крызісу. І таму справядліва гучаць галасы аб адказнасці. Але хацелася б пачуць і цвярозыя развагі аб магчымых шляхах выхаду са становішча. Меліся і такія прапановы. На наш погляд, у найбольш канцэнтраваным выглядзе, з утрыманнем канструктыўнай крытыкі яны былі ў выступленні старшыні Віцебскага абласнога Савета народных дэпутатаў рэспублікі У.Кулакова (пераказ змяшчаецца на 2-й стар.).

♦ *ЯК ЖЫВЕШ, ВЕТЭРАН?*

Самыя балючыя праблемы

былі ў цэнтры ўвагі ўдзельнікаў сустрэчы актыву ветэранскай арганізацыі горада са старшынёй выканкома Віцебскага гарадскога Савета народных дэпутатаў Валерыем Мікалаевічам Неушавым і кіраўнікамі асобных службаў выканкома.

Ветэраны, а іх сабралося ў актавай зале гарсавета больш за 300 чалавек, уважліва выслухалі паведамленне старшыні аб сацыяльна-эканамічным становішчы горада на сённяшні дзень. В.М. Неушаў з усёй шчырасцю і трывогай расказваў пра тое, што ў выніку распаду эканамічных сувязей з Расіяй і іншымі рэспублікамі былога Саюза ССР у Віцебску скарачаецца вытворчасць прадукцыі і расце беспрацоўе. З-за адсутнасці грашовых сродкаў наступіў паліўна-энергетычны крызіс, што прывяло да скарачэння графіка работы гарадскога транспарту і змяншэння асвятлення горада ў начны час. Хоць у Віцебску ёсць дастатковыя запасы хлебапрадуктаў і іншых харчовых тавараў, забеспячэнне імі жыхароў абласнога цэнтра значна ўскладнілася з-за масавага вывазу прадуктаў за межы вобласці з мэтай спекуляцыі. Прамоўца паведаміў прысутным аб мерах, якія прымаюцца гарадскімі ўладамі па недапушчэнню далейшага пагаршэння жыццёвага ўзроўню. Для гэтага трэба ўзмацніць рэжым эканоміі, павысіць дысцыпліну працы і адказнасць кадраў усіх узроўняў на кожным участку, узмацніць барацьбу са злачыннасцю і іншымі парушэннямі правапарадку.

Гэта была першая такая сустрэча новага кіраўніка гарадскога Савета з ветэранамі. В.М.Неушаў адчуў, на мой погляд, поўнае разуменне з боку ветэранаў. Пасля таго, як пажылыя людзі выказалі шматлікія прэтэнзіі да асобных службаў, старшыня выканкома, здаецца, добра зразумеў і тое, што сённяшнія беды ў значнай ступені не толькі ад развалу былога Саюза і разрыву эканамічных сувязей, але і ад адсутнасці сумлення ў асобных чыноўнікаў ды і простых выканаўцаў.

Вось толькі адзін прыклад, звязаны з жыллёвай праблемай. Ветэран вайны Барадулін з Чыгуначнага раёна яшчэ чатыры гады таму быў першым у спісе льготнікаў на паляпшэнне жылля. Аднак і сёння не атрымаў новай кватэры, а ў спісе — ужо трэці.

А колькі беспарадку і парушэнняў у гарадскім гандлі! І хоць кіраўнік аддзела гандлю гарвыканкома В.Глячкова, адказваючы на пытанні ветэранаў, спрабавала пераканаць іх, што барацьба з парушальнікамі правілаў гандлю вядзецца, што за апошні час з работы звольнена больш за 100, у выніку такой барацьбы цяжка паверыць, бо ў магазінах продаж тавараў, асабліва харчовых, нярэдка ідзе з "чорнага хода".

В.Глячкова той факт, што ў горадзе цяжка здаць шклатару, імкнулася апраўдаць адсутнасцю гаручага для аўтатранспарту. Але ж гэта зусім не новая праблема. Яна існавала нават тады, калі пра энергетычны крызіс і размовы не было.

Перад прысутнымі выступілі таксама загадчыца аддзела аховы здароўя Н.Валянтовіч, якая адказала на пытанні прысутных, і намеснік начальніка УУС аблвыканкома палкоўнік міліцыі А.Янкоўскі, які зрабіў інфармацыю аб стане барацьбы са злачыннасцю ў горадзе.

Удзельнікі сустрэчы аднадушна выказаліся ў падтрымку ўрада рэспублікі па пытанню заключэння пагаднення з Расіяй аб эканамічным саюзе і адзінай рублёвай зоне, выказалі патрабаванні да сесіі Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь надаць рускай мове статус дзяржаўнай нароўні з беларускай.

В.ТАРУБАРАЎ,
член гарадскога савета ветэранскай арганізацыі Рэспублікі Беларусь.

Аб індэксе спажывецкіх цэн

Дзяржаўны камітэт Рэспублікі Беларусь па статыстыцы і аналізу паведамляе, што ў кастрычніку 1993 года ў параўнанні з верасне 1993 года індэкс цэн на харчовыя і нехарчовыя тавары і паслугі, уключаныя ў "спажывецкую карзіну", склаў 140,0 працэнта.

У кастрычніку 1993 года ў параўнанні са снежнем 1992 года кошт уключаных у мінімальную "спажывецкую карзіну" тавараў і паслуг узрос у 12,1 раза.

Дзяржаўны камітэт Рэспублікі Беларусь па статыстыцы і аналізу.

***

У сувязі з апублікаваннем індэкса спажывецкіх цэн за кастрычнік 1993 г. Дзяржаўны камітэт Рэспублікі Беларусь па працы і сацыяльнай абароне насельніцтва растлумачвае.

У адпаведнасці з Законам Рэспублікі Беларусь "Аб індэксацыі даходаў насельніцтва з улікам інфляцыі" і на падставе пастановы Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь ад 27 кастрычніка 1993 г. № 724 "Аб мерах па сацыяльнай абароне насельніцтва" індэксацыя грашовых даходаў за лістапад г.г., якія атрымліваюцца з бюджэтных крыніц, ажыццяўлена ў выглядзе аднаразовага пераліку размераў аплаты працы, сацыяльных пенсій, дапамог, стыпендый, грашовага забеспячэння.

Дзяржкампрацы Рэспублікі Беларусь.

Экспрэс-інфармацыя

Лідэр Рускай партыі Крыма Сяргей Шувайнікаў мае намер выставіць сваю кандыдатуру на пост прэзідэнта Рэспублікі Крым на маючых адбыцца выбарах. Аб гэтым ён паведаміў карэспандэнту "Інтэрфакс-Украіна", спасылаючыся на адпаведнае рашэнне палітсавета партыі. Стратэгічнай мэтай Рускай партыі Крыма, паводле слоў Шувайнікава, з'яўляецца "аднаўленне братэрскага саюза Расіі, Украіны і Беларусі". Апрач таго, адзначыў ён, у бліжэйшы час неабходна "аднавіць гістарычную справядлівасць і далучыць Крым да Расіі".

Арыштаванаму ў сувязі з кастрычніцкімі падзеямі ў Маскве быламу міністру бяспекі РФ Віктару Бараннікаву назначана медыцынская экспертыза, перад якой ставіцца пытанне яго далейшага ўтрымання пад вартай у следчым ізалятары "Лефортава" і правядзення з ім следчых дзеянняў.

Самая маладая сям'я зарэгістравана ў Пухавіцкім раёне, што на Міншчыне. Нявесце — 14 гадоў, жаніх на 7 гадоў старэйшы. Шлюб ужо змацаваны першынцам.

У горадзе над Пінай створана грамадскае аб'яднанне нашчадкаў знакамітай пінскай шляхты. Зрэшты, да верасня 1939 года ў Пінскім, Столінскім і Лунінецкім раёнах шляхетны тытул насілі больш за 35 тысяч палешукоў.

Упершыню ў гісторыі мінскі хакейны клуб "Цівалі" перамог сусветна вядомы ЦСКА. Цьмянее слава колішніх "гросмайстраў мужнай гульні".

Сёмым па ліку горадам у рэспубліцы, дзе адкрыты філіял сталічнага ліцэя Беларускага гуманітарнага адукацыйнага цэнтра, стаў Гарадок. Па нядзелях да хлопчыкаў і дзяўчынак у віцебскую глыбінку прыязджаюць настаўнікі — педагогі, паэты і пісьменнікі, гісторыкі, археолагі з Віцебска і Мінска. Яны дапамагаюць сваім выхаванцам глыбока і грунтоўна вывучаць родную мову і літаратуру, удасканальваць веды па гісторыі Беларусі, далучаюць іх да культурнай спадчыны Айчыны.

На першым паверсе універсама "Цэнтральны" ў Мінску можна набыць заходнюю перыёдыку. Але далёка не кожны аматар замежнага "свежачка" купіць, скажам, "Дзі Вэльт" ці "Дэр Шпігель": выданні прадаюцца за "зялёненькія".

Своеасаблівы рэкорд устанавіў былы дырэктар Жлобінскага гарадскога аб'яднання жыллёва-камунальнай гаспадаркі Аляксандр Семянцоў. Больш за два гады дабіваецца ён у судовым парадку аднаўлення на рабоце, але.., страціўшы веру ў справядлівасць, ён звярнуўся нават у Вярхоўны Савет, пасольствы іншых краін па дапамогу.

Старшыня народнай сацыялістычнай партыі Андрэеў меў ва ўласнай кватэры партрэт Гітлера, павязкі са свастыкай, нацысцкую і антысеміцкую літаратуру і інш. За гэта ён прыгавораны адным з судоў Санкт-Пецярбурга да 1 года і 6 месяцаў пазбаўлення волі ўмоўна з выпрабавальным тэрмінам 2 гады.

Паводле паведамленняў інфармацыйных агенцтваў, рэспубліканскіх і замежных газет.

Уважаемые господа

Витебское отделение "Белагропромбанка" призводит покупку у населения иностранной валюты за наличный и безналичный расчет.

В нашем отделении Вы сможете приобрести российские рубли образца 1993 года по самому низкому курсу в г.Витебске.

Сообщаем постоянным вкладчикам и желающим разместить денежные средства во вклад в нашем банке, что с 1 ноября 1993 г. повышается размер процентной ставки по вкладам населения до следующих размеров:

— До востребования— 180% годовых
— от 6 месяцев до 1 года— 200% годовых
— от 1 года до 3 лет —230% годовых
— свыше 3 лет—250% годовых.

Ждем Вас в нашем банке.

Наш адрес: г.Витебск, ул. Толстого, 2.

Телефоны для справок:

36-53-36
36-65-91
36-48-63
36-34-22

У.Кулакоў:

«НІХТО ЗА НАС НАШЫХ ПРАБЛЕМ НЕ ВЫРАШЫЦЬ»

Насельніцтва павінна ведаць, што яго чакае ў 1994 годзе і калі наступіць паляпшэнне жыцця. Асобныя дэпутаты ва ўсіх бедах, цяперашнім стане эканомікі бачаць віну толькі ўрада. Так, урад, гаварыў У.Кулакоў на сесіі Вярхоўнага Савета, павінен несці сваю долю адказнасці. Але гэту адказнасць абавязаны раздзяліць і мы, народныя дэпутаты Вярхоўнага Савета, камісіі і іншыя структуры дзяржаўнай улады.

Але цяпер, напэўна, не гэта галоўнае: хто вінаваты больш, хто менш. Трэба разам знаходзіць рашэнне, як выйсці з гэтага становішча.

На маю думку, хуткага і лёгкага выйсця з сённяшняга крызісу не будзе. А ў многіх жа занадта глыбокая надзея, што нехта іншы вырашыць нашы пытанні. Але ў іншых краін ёсць і свае ўласныя праблемы. Калі мы хочам быць дастойнымі членамі сусветнага супольніцтва, жадаем даць свайму народу забяспечанае жыццё, нам трэба самім шукаць выйсце, як справіцца са сваімі прабемамі. І такое рашэнне Вярхоўным Саветам сумесна з урадам павінна быць знойдзена.

Прамоўца выказаў падтрымку дэкларацыі аб уступленні рэспублікі ў эканамічны саюз, у рублёвую зону новага тыпу. Толькі хацелася б верыць, што ўсё гэта не застанецца на паперы, як здарылася з многімі добрымі рашэннямі, што былі падпісаны краінамі СНД.

Канечне, уступленне Беларусі ў эканамічны саюз, у першую чаргу з Расіяй, дазволіць вырашаць многія пытанні, такія, напрыклад, як свабоднае перамяшчэнне капіталу і тавараў, доступ да сыравіны, энергетычных рэсурсаў іншых краін Садружнасці, зніме мытныя бар'еры. Аднак не ўсё тут будзе залежаць ад Беларусі. Да таго ж нам не варта чакаць хуткіх канкрэтных вынікаў. Бо патрабуецца прыняцце шэрагу важнейшых дакументаў і законаў і не толькі намі.

Патрэбна зразумець і тое, што прадаваць нам сыравіну і рэсурсы па нізкіх цэнах ніхто не стане. Трэба зарабіць сродкі для іх закупкі. У гэтым напрамку ў першую чаргу павінна працаваць наша эканоміка.

Аб'ектыўна склалася так, што наша рэспубліка аказалася свайго роду зборачным цэхам, які поўнасцю залежыць ад паставак сыравіны і паліва, у першую чаргу з Расіі. У многіх выпадках вырабляемая намі прадукцыя патрабуе шмат энергіі і сыравіны, да таго ж яна не заўсёды сёння канкурэнтаздольная і па якасці, і па кошту.

Прамоўца прывёў такі прыклад. Шэсць буйных прадпрыемстваў вобласці — "Нафтан", "Палімір", "Шклоўвалакно", завод БВК, "Даламіт", Аршанская газакампрэсарная станцыя — пры рабоце на поўную праектную магутнасць патрабуюць штодзённа 400 — 410 мегават, або 40 працэнтаў да спажываемай вобласцю электраэнергіі. Праўда, цяпер у сувязі з недахопам і часткова — са спыненнем заводаў спажыванне энергіі гэтымі прадпрыемствамі скарацілася. Але гэта не вырашэнне пытання, калі спыняюцца заводы. Што трэба, каб выйсці з цяперашняга стану?

Правесці глыбокую структурную перабудову нашай народнай гаспадаркі. Гэта пытанне не новае. Яно ўжо тры гады назад узнімалася многімі дэпутатамі. На жаль, за гэты час зроблена вельмі мала. Так, гэта работа не на адзін год, але яе трэба пачынаць. Толькі ў Віцебскай вобласці такіх прадпрыемстваў каля дваццаці. Усе яны былога саюзнага і рэспубліканскага падпарадкавання. Іх трэба або тэхналагічна мадэрнізаваць, калі гэта прадукцыя патрэбна рэспубліцы ці для экспарту, або перапрафіліраваць на выпуск іншай прадукцыі, якая карыстаецца попытам, у першую чаргу навукаваёмістую.

Для таго, каб правесці хутчэй гэту работу і атрымаць аддачу, трэба прыцягнуць расійскі і іншы замежны капітал, ствараючы акцыянерныя прадпрыемствы. Безумоўна, у правядзенні такой маштабнай работы прадпрыемствам патрэбна і дзяржаўная падтрымка: падатковая, крэдытная, арганізацыйная, ільготы для замежных інвестараў.

Дзяржаўная падтрымка павінна быць аказана і галінам, якія працуюць на экспарт, а таксама тым, што выкарыстоўваюць мясцовую сыравіну. Прырода не надзяліла нас багатымі рэсурсамі, як іншыя краіны. У нас няма золата і алмазаў, каляровых металаў, газу, мала нафты. Але тое, што ў нас ёсць, мы павінны выкарыстаць рацыянальна. Маюцца на ўвазе і лясныя багацці.

Да гэтага часу вобласць працягвае экспартаваць па ўказанню галіновага міністэрства лес-кругляк, неапрацаваны, па нізкай цане. Канечне, гэта лягчэй і прасцей. А з другога боку, наша дрэваапрацоўчая прамысловасць аснашчана ўстарэлым абсталяваннем, вялікія страты сыравіны пры нарыхтоўцы і апрацоўцы. Няўжо немагчыма паправіць становішча з дапамогай нашых станкабудаўнічых прадпрыемстваў і навукі і на гэтай аснове рэзка павялічыць выпуск гатовых вырабаў, у тым ліку мэблі, і пастаўляць іх у іншыя краіны СНД.

Навісла сур'ёзная пагроза над сапраўды беларускай галіной — ільнаводствам. А яно ж хоць часткова можа забяспечыць тэкстыльную прамысловасць сыравінай. Устаноўленыя закупачныя цэны не пакрываюць затрат гаспадарак і льнозаводаў на атрымліваемую прадукцыю. Калі не прыняць тэрміновых мер, у будучым годзе ніхто лён сеяць не будзе. Закрыюцца дзесяткі льнозаводаў, а ў вобласці іх 20. Адрадзіць гэту галіну потым будзе вельмі цяжка. Дарэчы, лён можна пастаўляць і на экспарт, у тым ліку ў Расію.

У нас добра развітая сельская гаспадарка. Гэта вялікае шчасце для рэспублікі. Аграрны сектар ствараўся дзесяткі год і не па сваёй віне аказаўся цяпер у цяжкім становішчы, мае патрэбу ў падтрымцы. У іншых дзяржавах ёсць праграмы падтрымкі сельскай гаспадаркі і галін, якія працуюць на мясцовай сыравіне. Робіцца гэта з тым, каб скараціць сваю залежнасць ад імпарту і даць работу ўласнаму насельніцтву.

Рэспубліка губляе рынкі збыту па продажу ў краіны СНД сельгаспрадукцыі. Ва ўсе часы цана была выгадная, і мы мелі тут салідныя пазіцыі. Згубіць рынак збыту лёгка, вярнуцца на яго будзе вельмі складана.

Патрэбна пастуова змяніць і структуру паліўнага балансу. Цяпер у яго аснове ляжыць мазут і іншыя нафтапрадукты або каменны вугаль, цэны на якія высокія.

Кошт мазуту даходзіць цяпер да 300 тысяч, а вугалю — да 150 — 180 тысяч рублёў за тону. Да таго ж не гарантаваны пастаўкі. Трэба павялічваць спажыванне газу і мясцовых відаў паліва, што значна дзешавей.

Для стабілізацыі эканомікі патрэбна ў першаю чаргу стабілізацыя фінансавай і крэдытна-грашовай сістэмы. І гэта варта зрабіць да практычнага ўваходжання ў рублёвую зону. Трэба ўстанавіць фактычны, а не біржавы курс нашых разліковых білетаў, у першую чаргу да расійскага рубля. Абясцэньванне ўласнай валюты, яе заніжаны курс, можа, і стымулюе часткова экспарт у Расію, але эканоміка і насельніцтва нясуць ад гэтага дадатковыя цяжкасці. Нацыянальны банк у любой дзяржаве лічыць сваім абавязкам прымаць усе меры па абароне ўласнай валюты, таму што разумее: падзенне яе курсу можа выклікаць эканамічную катастрофу.

Патрабуе сур'ёзнай карэкціроўкі падатковая палітыка. Цяперашні ўзровень падаткаў цяжкім грузам кладзецца на прадпрыемствы і насельніцтва. Так, за 10 месяцаў прадпрыемствамі і насельніцтвам вобласці заплачана рэспубліканскаму і мясцоваму бюджэтам амаль 270 мільярдаў рублёў падаткаў. Гэта набліжаецца да сумы даходаў насельніцтва за названы час. Значнае скарачэнне падаткаў дазволіла б стымуляваць вытворчасць, зрабіць нашу прадукцыю канкурэнтаздольнай на рынках іншых краін, а зніжэнне падаткаў на дабаўлены кошт, хоць бы на тыя тавары, якія ўваходзяць у "спажывецкі кошык", дапамагло б стабілізаваць цэны на гэты тавар.

Дзяржава павінна праводзіць і больш гібкую крэдытную палітыку. У.Кулакоў адзначыў, што ён не з'яўляецца прыхільнікам бескантрольнага выдзялення крэдытаў за кошт эмісій і на гэтай аснове раскручвання новых віткоў інфляцыі. Аднак ёсць цэлыя галіны з сезоннай вытворчасцю і сезоннымі нарыхтоўкамі сыравіны, дзе абаротных сродкаў не хапае. Не таму, што там дрэнна працуюць, а таму, што такая спецыфіка работы. Гэта не толькі калгасы і саўгасы, але і мукамольная, камбікормавая, харчовая, ільноперапрацоўчая прамысловасці. Яны маюць патрэбу ў крэдытах, прычым у льготных, пад 10 — 15 працэнтаў гадавых. Інакш яны вымушаны вялікія працэнты закладваць у цану гатовай прадукцыі, якую аплачваюць не прадпрыемствы, а насельніцтва праз цану хлеба, мяса, яек, бульбы, агародніны.

А як абысціся без крэдытаў прадпрыемствам, якія павінны пачаць тэхналагічную рэканструкцыю, або калгасам і саўгасам для падрыхтоўкі да будучага ўраджаю?

Насельніцтва хвалюе нястрымны рост цэн і падзенне жыццёвага ўзроўню. Мы часта спасылаемся на свабодныя цэны, над якімі ўжо і органы ўлады бяссільныя, бо мы ўвайшлі ў рыначную эканоміку. Але рыначная эканоміка — гэта не толькі свабодныя цэны, гэта ў першую чаргу канкурэнцыя вытворцаў. Яна, гэта канкурэнцыя, стварае свабодныя цэны. Пры нашай жа манапольнай вытворчасці ніякай канкурэнцыі няма.

Пакуль круціцца толькі адна шасцярОнка рыначнай эканомікі — нястрымнае нарошчванне цэн. Таму патрэбна рухаць рэформы, паскараць працэсы прыватызацыі, ствараць магчымасць для канкурэнцыі вытворцаў, аказваць падтрымку малым прадпрыемствам, укараняць у комплексе механізм рыначнай эканомікі. А пакуль на пераходны перыяд трэба ўстанавіць з боку дзяржавы кантроль за цэнамі хоць бы на тавары, што ўваходзяць у "спажывецкі кошык", і забяспечыць іх дэклараванне. Гэта і будзе дзейснай мерай сацыяльнай абароны насельніцтва. А спроба зрабіць гэта толькі за кошт павышэння мінімальнага ўзроўню зарплаты не заўсёды дасягае мэты, бо многія прадпрыемствы, калгасы і саўгасы, бюджэтныя арганізацыі не ў стане яе выплачваць з-за адсутнасці сродкаў.

У заключэнне У.Кулакоў выказаў думку, што ўрад, зыходзячы з абмеркавання, павінен вызначыць першачарговыя меры па стабілізацыі эканомікі, закласці іх у праект бюджэту і прагнозу развіцця эканомікі на будучы год, а таксама прадставіць Вярхоўнаму Савету праграму рэфарміравання нашай эканомікі хоць бы на бліжэйшыя 3 — 5 год.

Дыктафонны запіс падрыхтаваў да друку А.ВІХРОЎ.

Сувязь білетнага дыспетчара з касамі па продажу білетаў, табло наяўнасці месцаў, указальнікі адпраўлення паяздоў, аўтаматычныя камеры захоўвання і многае іншае абсталяванне на станцыі Віцебск абслугоўвае брыгада электрамеханікаў з пяці чалавек. Усе яны маюць сярэднюю і вышэйшую спецыяльную адукацыю, валодаюць дастатковым вопытам і ведамі для таго, каб паспяхова ўтрымліваць сваю складаную гаспадарку ў рабочым стане, а ў выпадку нейкай паломкі аператыўна ліквідаваць няспраўнасць.

На здымку: электрамеханікі Мікалай Несцярэнка, Міхаіл Плесуноў (стаяць), Аляксандр Краснікаў і Сяргей Маскалькоў.

Фота Г. ЖУКАВА.

А ўся зіма яшчэ наперадзе

Яшчэ не наступіла зіма, а мы ўжо у літаральным сэнсе слова на ўласнай скуры пачалі адчуваць, што сёлета ў цёплых кватэрах наўрад ці будзем зімаваць. Галоўная прычына — дэфіцыт цяпла. І з гэтай нагоды ў нашых гарадах і пасёлках пачынаюць прымацца непапулярныя меры.

Вось што, напрыклад, паведамілі з Талачына. Тут знізілася падача цяпла ў жылыя дамы, вытворчыя і адміністрацыйныя будынкі райцэнтра ў выніку скарачэння лімітаў на паліва і яго падаражання. На мінімальным паліўным рэжыме працуе сёння гарадская кацельня.

Выканком раённага Савета народных дэпутатаў прыняў рашэнне аб спыненні падачы гарачай вады многім спажыўцам. Яе на сённяшні дзень атрымліваюць толькі раённая бальніца, аптэка, школы і дзяцячыя садзікі. Устаноўлены цвёрды рэжым работы пральні і гарадской лазні. Прадугледжана пэўная адміністрацыйная адказнасць у сувязі з гэтым.

Падобнае становішча і ў многіх іншых населеных пунктах нашай вобласці. Так што, як бачым, сёлета нам усё ж давядзецца як ніколі раней дбайна папрацаваць над уцяпленнем сваіх кватэр, службовых і вытворчых памяшканняў, падвалаў і г.д. Безумоўна, гэта тычыцца тых, хто гэта яшчэ не зрабіў. Бо ўся зіма наперадзе.

А.ГАРАЎЦОЎ.

◆ *ПРЭСА*

Бярэцца вопыт у саюзнікі

Прыемнае ўражанне робіць бешанковіцкая райгазета "Зара" па зместу і паліграфічнаму выкананню. Журналісты бяруць на ўзбраенне вопыт калег, абагачаюць яго ўласнымі знаходкамі і адкрыццямі. З устаноўкай рабіць добрае выданне працяглы час працуюць у рэдакцыі Тамара Семчанка і Леанід Акулёнак, Рыгор Галкоўскі і Анатоль Крачкоўскі. Адно родніць гэтых увогуле непадобных людзей — яны хвараюць абранай раз і назаўсёды справай, гатовы "дзеля некалькіх радкоў у газеце" выехаць, дайсці, дазваніцца ў любы куток раёна, даць чытачу свежую і праўдзівую інфармацыю.

Вопыт "Зары", якая адзначыла летась сваё 60-годдзе, абагульнены калегіяй абласнога ўпраўлення інфармацыі.

М.НЕСЦЕРАЎ.

І зноў нас вучаць немцы...

Днямі ў Полацк вярнуліся 12 стажораў, якія паўгода пражылі ў горадзе-пабраціме Фрыдрыхсхафене і практыкаваліся ў розных фірмах па спецыяльнасцях, якія кормяць іх на роднай зямлі. Напрыклад, паркетчык А.С.Савіцкі быў ў фірме пана Руке, якая складаецца з гаспадара, яго жонкі і аднаго рабочага. А загадчыца рэанімацыйнага аддзялення гарадской бальніцы С.П.Самохіна практыкавалася ў гарадской бальніцы Фрыдрыхсхафена.

Ехалі да нямецкіх сяброў на стажыроўку толькі тыя, хто хацеў і больш-менш валодаў нямецкай мовай. І ўсё роўна на авалоданне мовай, каб вольна размаўляць хаця б у межах спецыяльнасці, пайшло шмат часу, а астатні перыяд нашы стажоры выкарыстоўвалі на шліфаванне прафесійнага майстэрства, на засваенне прыёмаў працы, якімі карыстаюцца ў Германіі.

Полацк накіроўвае сваіх людзей у Германію, каб не толькі павысіць іх кваліфікацыю, але і падрыхтаваць іх да работы ў рыначных умовах, а то і заахвоціць пачаць уласную справу. Германія таксама зацікаўлена ў перападрыхтоўцы нашых кадраў. Па-першае, у час стажыроўкі яны выступаюць як танная рабочая сіла. Плаціць стажорам 500 марак у месяц. Па-другое, праз іх з цягам часу пачне ствараца ўмова для пашырэння нямецкага прадпрымальніцтва на нашай зямлі. Па-трэцяе, гуманітарнай дапамогай не вырашыць нават немцам усіх нашых праблем, а падрыхтаваныя там нашы кадры змогуць іх рашыць хутчэй.

Вярнуліся палачане са стажыроўкі не з пустымі рукамі. Нават са сціплай стыпендыі змаглі сабраць марак, каб набыць такія-сякія інструменты і абсталяванне, неабходнае для высокапрадукцыйнай і якаснай працы. Прывёз неабходны рыштунак паркетчык А.С.Савіцкі. Што-колечы набыў сам, а дзве паркетна-шліфавальныя машынкі падараваў яму пан Руке. Сталяр С.М.Максіменка таксама набыў добры электраінструмент для сваёй справы, фірма падаравала яму тое-сёе і аўтамабіль за добрую старанную працу. Сяргей Мікалаевіч просіць спрыяння гарадскіх улад, каб узяць у арэнду памяшканне плошчай не менш як 100 квадратных метраў для адкрыцця сваёй справы па рамонту мэблі і вырабу дзвярных каробак і аконных праёмаў па нямецкаму ўзору.

А стажыроўка палачан у Фрыдрыхсхафене не заканчваецца. Будзе набірацца яшчэ чарговая група ў першым квартале 1994 года. Не, гэта будзе не наменклатура. Кожны, хто захоча паехаць, незалежна ад прафесіі, павінен добра ведаць нямецкую мову.

Ю.ПЛІСКІ.

Боль наша неугасима, память — священна

Уроженцы г. Витебска, а также воины, призванные Витебским горвоенкоматом, защитники и освободители города, не вернувшиеся с полей сражений в годы Великой Отечественной войны:

1944 год

Кацкевич Иван Митрофанович, род. в 1906 г. в Витебске, рядовой, призван Витебским ГВК. Пропал без вести в апреле.

Качан Гиля Хаймович, род. в 1910 г. в п.Ушачи, рядовой, призван Витебским ГВК 24 июня 1941 г. Пропал без вести в августе.

Качанов Борис Семенович, род. в 1914 г. в Селютском с/с Витебского р-на, ст.лейтенант, призван Витебским ГВК. Погиб в бою 14 марта. Похоронен в д. Заречье Рогачевского р-на Гомельской обл.

Качукин Еремей Савельевич, род. в 1915 г. в Витебске, рядовой, призван Витебским ГВК в июне 1941 г. Пропал без вести в сентябре.

Кашленок Федор Константинович, род. в Витебске (год рождения неизвестен), рядовой, призван Витебским ГВК. Пропал без вести в июле в р-не д. Соловьево Смоленской обл.

Каштанов Василий Михайлович, род. в 1911 г. в Витебске, рядовой, призван Витебским ГВК в июле 1941 г. Пропал без вести в сентябре.

Каштанов Семен Георгиевич, род. в 1918 г. в д. Зайцево Кравцовского с/с Суражского р-на, рядовой, призван Витебским ГВК. Пропал без вести в апреле.

Квактун Ефим Абрамович, род. в 1917 г. в В. ебске, рядовой, призван Витебским ГВК в октябре 1938 г. Пропал без вести в октябре.

Квятович Александр Михайлович, род. в 1916 г. в Витебске, рядовой, призван Витебским ГВК 23 июня 1941 г. Пропал без вести в октябре.

Кевлик Тихон Моисеевич, род. в 1912 г. в Витебске, рядовой. Пропал без вести в декабре.

Киберт Николай Борисович, род. в Витебске (год рождения неизвестен), рядовой, призван Витебским ГВК в июне 1941 г. Погиб в бою 7 октября. Похоронен в Литве.

Кибисов Василий Матвеевич, род. в 1909 г. в Витебске, рядовой, призван Витебским ГВК 23 июня 1941 г. Пропал без вести в сентябре.

Кибисов Стефан Романович, род. в 1905 г. в Витебске, рядовой, призван Витебским ГВК 23 июня 1941 г. Пропал без вести в октябре.

Кигасов Александр Андреевич, род. в 1925 г. (место рождения неизвестно), рядовой, призван Витебским ГВК. Погиб в бою 10 марта. Похоронен в д. Кряковка Пустошкинского р-на Псковской обл.

Кикинзон Наум Айзикович, род. в 1925 г. в Витебской обл., рядовой, призван Витебским ГВК. погиб в бою 4 февраля. Похоронен в Ленинградской обл.

Килессо Виктория Яковлевна, род. в Витебске (год рождения неизвестен), военфельдшер, призвана Витебским ОВК. Пропала без вести.

Кириллов Анатолий Петрович, род. в 1926 г. в Витебске, рядовой, призван Витебским ГВК. Погиб в бою 23 ноября. Похоронен на Прискульском военном кладбище Лиепайского р-на Латвийской ССР.

Кириллов Василий Емельянович, род. в Витебске (год рождения неизвестен), техник-интендант 2-го ранга, призван Витебским ОВК. Пропал без вести.

Кириллов Владимир Иванович, род. в 1907 г. в Витебске, рядовой, призван Витебским ГВК 23 июня 1941 г. Пропал без вести в сентябре.

Кириллов Михаил Илларионович, род. в 1916 г. в Витебске, рядовой, призван Витебским ГВК 30 июня 1941 г. Пропал без вести в сентябре.

Кириллов Федор Иванович, род. в 1913 г. в Витебске, рядовой, призван Витебским ГВК 23 мая 1941 г. Пропал без вести в сентябре.

Кирющенко Иван Власович, род. в 1922 г. в д. Бель Руднянского р-на Смоленской обл., лейтенант, призван Витебским ГВК. Погиб в бою 10 декабря. Похоронен в с. Шерпельешь (Венгрия).

Кисальников Иосиф Никифорович, род. в 1909 г. в м. Лужки Брянской обл., рядовой, призван Витебским ГВК 22 июня 1941 г. Пропал без вести в декабре.

Киселев Евгений Павлович, род. в 1923 г. в Витебске, рядовой, призван Витебским ГВК. Пропал без вести в августе.

Китаев Марк Израилович, род. в 1924 г. в Витебске, лейтенант. Погиб в бою 25 августа.

Кичин Иосиф Маркович, род. в 1926 г. в Витебске, мл.сержант. Погиб в бою 14 октября. Похоронен в г. Добеле Латвийской ССР на военном кладбище.

Клеменченко Иван Карпович, род. в 1902 г. в Полоцке, рядовой, призван Витебским ГВК. Пропал без вести в августе.

Клемперт Михаил Вульфович, род. в 1925 г. в Витебске, рядовой, призан Витебским ГВК. Погиб в бою 23 июля. Похоронен в с. Красносельцы Залочевского р-на.

Клиймен Михаил Петрович, род. в 1925 г. в Витебске (Суражское шоссе), рядовой, призван Витебским ГВК. Погиб в бою 21 октября. Похоронен в д. Драпели Ботинской волости Латвийской ССР.

Климентенко Терентий Потапович, род. в 1907 г. в Витебске, рядовой, призван Витебским ГВК. Погиб в бою 31 октября. Похоронен в д. Сталши Лиепайского р-на Латвийской ССР на Прискульском военном кладбище.

Климкович Николай Васильевич, род. в 1904 г. в д. Маслехи Витебского р-на, рядовой (партизан), призван партизанским отрядом в сентябре 1942 г. Пропал без вести в июне.

Климов Андрей Павлович, род. в 1922 г., призван Витебским ГВК. Погиб в бою 21 апреля. Похоронен в г.п. Белыничи (Липовая роща).

Климов Борис Антонович, род. в 1925 г. в Витебске, рядовой, призван Витебским ГВК. Пропал без вести 1 июля.

Климович Александр Людвигович, род. в 1910 г. в Суражском р-не, рядовой, призван Витебским ГВК 26 июня 1941 г. Пропал без вести в октябре.

Климович Петр Карпович, род. в 1907 г. в д. Курилево Рудницкого с/с Витебской обл., рядовой, призван Витебским ГВК в июне 1941 г. Пропал без вести в октябре.

Климошевский Иосиф Иосифович, род. в 1908 г. в Витебске, рядовой, призван Витебским ГВК 23 июня 1941 г. Пропал без вести в сентябре.

Климук Борис Антонович, род. в Витебске (год рождения неизвестен), рядовой, призван Витебским ГВК. Пропал без вести 4 августа.

Клипатский Степан Иванович, род. в Витебске (год рождения неизвестен), рядовой, призван Витебским ГВК. Погиб в бою 14 апреля. Похоронен в с. Крупино Молдавской ССР.

Клопов Матвей Фадеевич, род. в 1910 г. в Ушачском р-не, рядовой, призван Витебским ГВК 22 июня 1941 г. Пропал без вести в ноябре.

Клочковский Владимир Григорьевич, род. в 1905 г. в Бешенковичском р-не, рядовой, призван Витебским ГВК в июне 1941 г. Пропал без вести в марте.

Клубников Семен Иванович, род. в 1909 г. в Витебске, капитан, призван Витебским РВК. Пропал без вести 1 сентября.

Кляро Игнатий Викентьевич, род. в 1897 г. в Витебске, генерал-майор. Погиб в бою 13 июля. Похоронен в м. Поставы Поставского р-на.

Кляро Петр Иванович, род. в 1904 г. в Витебске, мл.сержант. Пропал без вести в июле.

Knатько Алексей Мартынович, род. в 1908 г. в Витебске, рядовой, призван Витебским ГВК. Пропал без вести в сентябре.

Книпос Эдуард, род. в 1908 г. в Витебске, рядовой, призван Витебским ГВК 23 июня 1941 г. Пропал без вести в декабре.

Кобзов Иван Николаевич, род. в 1907 г. в д. Рожново Витебской обл., рядовой, призван Витебским ГВК в июне 1941 г. Пропал без вести.

Кобрин Химм Менделевич, род. в 1910 г. в м. Рощица Дрисенского р-на, рядовой, призван Витебским ГВК 23 июня 1941 г. Пропал без вести в сентябре.

Працяг. Пачатак у нумарах за 11, 17, 18, 24, 25, 31 жніўня, 1, 7, 8, 14, 15, 21, 22, 29 верасня, 5, 6, 12, 13, 19, 20, 26, 27 кастрычніка, 4, 10, 16 лістапада.

Усім, хто жадае дапамагчы ў выданні віцебскай гарадской кнігі "Памяць", паведамляем: грошы можна пералічыць на рахунак № 000705701 у Віткамбанку.

СІТУАЦЫЯ

ЛЕПШ НЕ ХВАРЭЦЬ

Днямі на пашыраны медсавет сабраліся медыкі галоўнага тэрытарыяльнага медаб'яднання і запрасілі на гутарку старшыню Полацкага гарвыканкома К.Л.Хоміча, яго намесніка куратара галіны А.У.Камарова і намесніка начальніка абла б'яднання "Фармацыя" А.М.Лаўчыноўскага.

Менавіта ад іх полацкія эскулапы хацелі пачуць адказ, як ім далей выконваць свой прафесійны абавязак пры адсутнасці лекаў. Аб гэтым гаварылі дакладчык — намеснік галоўурача па медчасці Г.Б.Трыфсік, намеснік па паліклінічнай рабоце У.М.Ісаеў, галоўурач анкадыспансера У.У.Астапаў, загадчыца акушэрскага аддзялення Н.В.Бабкова, загадчык аптэкі № 168 Ю.Б.Вацяховіч і іншыя полацкія медыкі і фармацэўты. А скардзіліся яны на тое, што забяспечанасць лекамі сёння складае па асобных формах прэпаратаў ад 0 да 30 працэнтаў. Адну таблетку даводзіцца дзяліць на трох хворых. Няма сістэм пералівання крыві і раствораў. У такіх абставінах хоць ты пераходзь да аказання толькі экстраннай і неадкладнай дапамогі, а ад планавага лячэння адмаўляйся. Але ж гэта не выхад.

Вядома, што не лепшае становішча з лекамі і па ўсёй рэспубліцы. За выключэннем хіба Гомельскай вобласці, у якую, як найбольш пацярпеўшую ад Чарнобыля, ідзе гуманітарная дапамога ў леках і медабсталяванні. У нас жа становішча ўскладняецца тым, што ў аддзяленнях гарбальніцы, у прыватнасці ў анкадыспансеры, лечацца да 80 працэнтаў хворых з бліжэйшых раёнаў, а сродкі на гэта не адпушчаны. Іх павінны пералічыць тыя ж раёны. Толькі яны не спяшаюцца. Так, напрыклад, на лячэнне "раённікаў" горад зрасходаваў 1 мільён рублёў, а атрымаў кампенсацыі толькі 10 працэнтаў ад гэтай сумы. Сёння і ложка-дзень абыходзіцца ў 7 тысяч рублёў, а разлічваюцца з медыкамі па студзеньскіх цэнах — па 2 тысячы рублёў. Дарэчы, і лекі купляюцца па аптовых цэнах, якія выраслі ў 4-9 тысяч разоў, а рэалізуюцца па рознічных. Напрыклад, цытрамон купляецца за 400, а прадаецца за 60 рублёў.

Выступленне А.М.Лаўчыноўскага не ўнесла яснасці і не дало адказу, як працаваць пры адсутнасці сродкаў на набыццё лекаў. К.Л.Хоміч сказаў, што гарадскія ўлады клапоцяцца аб тым, каб з абласнога бюджэту адразу выдзяляліся сродкі на лячэнне хворых з раёнаў у нашых бальніцах, каб быў праведзены пераразлік, каб медыкі і фармацэўты ўзгаднялі дзеянні па закупцы лекаў у адпаведнасці з асартыментам.

Прынятая рэзалюцыя звернута да гарадскіх, абласных і рэспубліканскіх улад. Вось толькі ці адрэагуюць на яе ў вышэйшых інстанцыях?

Ю.ПЛІСКІ.

СУЧАСНЫЯ ГІСТОРЫІ

Задачка

Таццяна Ізяславаўна любіла свой шосты "Б". "Не клас, а вундэры", — жартавала яна, і калегі зайздросцілі старой матэматычцы. Гэта былі сапраўды незакамплексаваныя рабяты, з пачуццём уласнай годнасці, дасціпныя і здольныя.

І на гэты раз Таццяна Ізяславаўна, нічога не падазраваючы, прапанавала сваім шасцікласнікам задачку. Звычайную, яе мог рашыць, напэўна, кожны. Але праз колькі хвілін замест звычайнага рабочага настрою класам апанаваў вельмі падазроны шумок. Дзіна з трэцяй парты аб нечым перагаворвалася з сяброўкай Аняй, якая сядзіць на пятай цераз рад. Хлопчыкі наогул адкрыта смяяліся. "Камчатка" ж паводзіла сябе так, быццам толькі што атрымала незалежнасць.

Рабіць далей выгляд, што нічога не адбываецца, ужо не мела сэнсу.

— Рабяты, можа растлумачыце, што здарылася, — не вытрымала нарэшце настаўніца. — Вось ты, Дзіна, калі ласка...

— Нічога асаблівага, Таццяна Ізяславаўна, — аж пачырванела цыганаватая Дзіна. — Задачку рашаем.

— Ну дык і рашайце. Ці не зразумелі нешта?

— Ды не, лёгкая задачка. Толькі вось заспрачаліся мы: калі было тое, аб чым ва ўмове напісана?

— Тады давайце разам разбірацца, — прапанавала настаўніца. Яна так робіць заўсёды, калі ўзнікае замінка. І пачала чытаць задачку:

— Фотаапарат каштаваў 60 рублёў. Гэта цана была зніжана на 15 працэнтаў, а праз нейкі час новая цана была зніжана на 12 працэнтаў. Колькі стаў каштаваць фотаапарат пасля другога зніжэння?

Ну вось ён, "падводны камень", здагадалася настаўніца. Велічыня цаны, паслядоўнае зніжэнне... А сапраўды было такое. Нават на памяці гэтых рабят. Трэба неяк выкручвацца са становішча. Але як? Сказаць, што ўчора яна так і не здолела купіць бохан хлеба: не было ў бліжэйшых магазінах. Што ўжо тыдзень не натрапіць на смятану. А як з'ездзіць у Чэлябінск да ўнучкі, якую ўжо больш года не бачыла...

Клас чакаў. А настаўніца не ведала, што сказаць гэтым малым разумнікам. Таццяна Ізяславаўна, мабыць, першы раз у жыцці пайшла на няшчырасць.

— Ведаеце, рабяты, — неяк па-старэчы, асцярожна прысеўшы на мулкі стул, прамовіла яна, — тэма гэта складаная, а часу да званка ўжо няшмат. Таму давайце дамовімся так: адкладзём нашу размову да наступнага разу. А цяпер паглядзім наступную задачку. Вось гэту.

Ва ўмове было напісана: "У хлопчыка мелася 60 капеек. На марожанае ён патраціў 25 працэнтаў гэтых грошай. Колькі каштуе марожанае? Колькі грошай у яго засталося?"

Рашаць і гэту задачку не давялося: праззвінеў выратавальны званок.

Так бы і ў дарослым жыцці. Але няма, на жаль, такога званка, які адтэрмінаваў бы адказы на пякучыя пытанні.

А.ВІХРОЎ.

Глыбокая восень.

Фота Г. ЖУКАВА.

ВЫСТАЎКІ

Палёты ў сне і наяве

Мы самі не ведаем, наколькі багатыя... У адносінах да беларускай культуры гэта фраза стала ўжо пагалоскай. Чарговай падставай, каб сказаць яе, паслужыла выстаўка работ Уладзіміра Жохава і Валянціны Дзівінскай, што адкрылася ў Дзяржаўным мастацкім музеі Беларусі. Тут прадстаўлены графіка і шкло гэтай сямейнай пары.

Беларусь здаўна славіцца сваім мастацкім шклом. У гэтым відзе творчасці ў нас склаліся багатыя і разнастайныя традыцыі. Есць і свае школы, адна з якіх — шклозавод "Нёман" у Бярозаўцы, што на Гродзеншчыне. Менавіта з ім ужо трэцяе дзесяцігоддзе звязаны творчыя пошукі Уладзіміра Жохава, тут жа некаторы час працавала і яго жонка.

Усё, што прадстаўлена на выстаўцы, уражвае, зачароўвае, прываблівае. Дэкаратыўныя кампазіцыі, вазы, падсвечнікі, блюды здольныя прывесці ў захапленне.

Аднак у графіцы У. Жохава — рэальнасць нашага дня. У ёй з'яўляецца зусім іншы мастак — з'едлівы, насмешлівы. Ён — графік-сатырык, на вастрыё пяра якога трапілі Ленін і Сталін, Хрушчоў і Брэжнеў. Нямала тут і ўзораў пікантнага гумару.

Калі пакідаеш гэту выстаўку, да ўзвышаных пачуццяў прымешваецца яшчэ адно — пачуццё прыкрасці. На жаль, імёны гэтых таленавітых майстроў-віртуозаў да гэтага часу вядомы нямногім. Ды ці толькі іх імёны?

Віктар КУКЛОЎ,
Белінфарм.

Мінск.

ЦІ ЎТАЙМУЕМ «ВІДЭАПІРАТАЎ»?

Сфера кінавідэапракату ў нашай рэспубліцы знаходзіцца сёння далёка не ў лепшым стане. 90 працэнтаў прапануемай пракатчыкамі прадукцыі з'яўляецца крадзенай . Рэспубліка Беларусь да гэтага часу не заключыла міжнароднага пагаднення па пытанню аўтарскіх правоў з краінамі- вытворцамі, чые стужкі ў асноўным дэманструюцца ў нас на экранах. У выніку атрымліваецца, што сама дзяржава наша з'яўляецца "піратам", не гаворачы ўжо пра "піратаў"- камерсантаў, якія таксама гандлююць крадзенай прадукцыяй...

У Беларусі, рыхтуецца закон аб аўтарскіх і сумежных правах. А пакуль — воля вольная для камерсантаў і ўсялякіх дзялкоў... Такое ж становішча і з законам аб кінематаграфічнай дзейнасці... Эканоміка разбурана. Як гаворыцца, зараз не да кіно, але... Турбуюць сёння пытанне ўсебаковай прапаганды культу насілля і жорсткасці, парнаграфічныя стужкі, якія запаланілі экраны. Нельга больш гэтага цярпець. І вось нарэшце Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь прыняў пастанову аб стварэнні так званага рэгістра кінавідэафільмаў і відэапраграм. Створана яшчэ адна кантрольная служба, якая павінна навесці парадак у сферы кінавідэапракату. (Дагэтуль існавалі камісіі па барацьбе з прапагандай культу насілля і парнаграфіі).

Дзяржаўны рэгістр будзе выдаваць пасведчанні для дзяржаўных і камерцыйных структур, у якіх будуць указаны ўсе даныя аб фільме (аўтар, рэжысёр і г.д.). Калі ж у пракаце ці іншых гандлёвых кропках будуць прадаваць відэакасеты без класіфікацыйных пасведчанняў Дзяржаўнага рэгістра РБ, парушальнікі павінны будуць заплаціць штраф да 20-ці мінімальных зарплат (пасля прыняцця закона аб кінематаграфічнай дзейнасці).

Каб зарэгістраваць і пракласіфіцыраваць відэапрадукцыю, неабходна прадаставіць у Дзяржаўны рэгістр: па-першае, дагавор куплі-продажу відэафільма (дарэчы, такі дакумент могуць выдаваць толькі зарэгістраваныя ў Дзяржрэгістры структуры), па-другое, кароткую анатацыю на фільм, дзе ўказваюцца даныя стужкі і раскрываецца сюжэтная лінія. Гэта датычыць таксама відэафільмаў, купленых за межамі Рэспублікі Беларусь. Кошт паслуг рэгістрацыі фільма — 2 тысячы рублёў з абласных цэнтраў за адзін фільм (не касету) і 3 тысячы рублёў за адзін фільм для сталіцы. А за пракат і рэалізацыю ў маштабах рэспублікі — па 5 тысяч рублёў за класіфікацыю аднаго фільма. (Усё гэта датычыць не толькі відэатэк, клубаў і відэасалонаў, але і кабельнага, эфірнага тэлебачання).

Сёння ў нашай рэспубліцы няма дзяржаўных органаў, якія займаліся б тыражаваннем фільмаў. Таму гэтую дзірку закрываюць камерсанты, якія купляюць касеты ў Маскве, Прыбалтыцы і г.д. Але аб якіх аўтарскіх правах тут можа ісці гаворка? Таму і вырашана ў абавязковым парадку рэгістраваць кожны канкрэтны фільм, які будзе прадавацца ці дэманстравацца з мэтай атрымання прыбытку. І тут дазволу выканкома, які выдаваўся раней, недастаткова.

У кожным абласным цэнтры Рэспублікі Беларусь будуць працаваць прадстаўнікі Дзяржрэгістра (дарэчы, па Віцебскай вобласці гэтым пытаннем будзе займацца дырэктар кінатэатра "Брыганціна" А.П.Мартус). Наваўтвораная структура мае мэту вырашыць не толькі праблемы выдэапірацтва, якое "квітнее" на тэрыторыі былога Саюза, але і праблему прапаганды на экранах культу насілля і парнаграфіі. Прыйшоў час падумаць аб цывілізаванасці...

Хочацца спадзявацца, што пачынанні прынясуць плён, а не стануць чарговай крыніцай прыбытку і ўтрымання скарочаных работнікаў міністэрства.

Ганна ПЛАТОНАВА.

Заснавальнік — працоўны калектыў рэдакцыі
Галоўны рэдактар У. Р. СКАПА

210601, ГСП, г. Віцебск, вул. Гогаля, 17

прыёмная рэдактара—37-34-40, намеснік рэдактара—37-06-89, камерцыйны дырэктар—37-33-06, сакратарыят—37-02-11, 37-45-63, аддзел пісьмаў і сувязей з чытачамі—37-30-43, служба навін—37-31-56, агляльнікі: па пытаннях работы Саветаў народных дэпутатаў—37-01-45, па пытаннях грамадска-палітычнага жыцця—37-31-56, па пытаннях культуры, адукацыі і нацыянальнага адраджэння—37-74-43, па прамыслова-эканамічных пытаннях—37-06-54, па пытаннях сельскага жыцця—37-06-54, па пытаннях маралі і права—37-31-34, па пытаннях ваенна-патрыятычнага выхавання—37-35-44, аддзел ілюстрацыі і афармлення—37-02-11, рэдактар "Рекламного приложения"—37-45-63, бухгалтэрыя—37-03-69, старшы інспектар па аб'явах—37-21-60. Карэспандэнцкія пункты: Орша—2-42-98, Полацк—4-52-47, Глыбокае—2-19-33, Шуміліна—2-12-40.

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні неабавязкова адлюстроўваюць пункт гледжання рэдакцыі.

Газета выходзіць па аўторках, серадах, пятніцах і суботах.

Набрана і звярстана МКП «ФАРМАТ». Надрукавана афсетным спосабам у абласной узбуйненай друкарні імя Камінтэрна. Віцебск, Шчарбакова-Набярэжная, 6. Аб'ём — 1 друкаваны аркуш. Фармат А3. Індэкс 63913. Тыраж 23389. Зак. 149.

«ВИТЕБСКИЙ РАБОЧИЙ»— областная независимая массовая газета. На белорусском языке.

РЭКЛАМА . АБ'ЯВЫ . РЭКЛАМА . АБ'ЯВЫ . РЭКЛАМА .

АО "Торговый дом "Двина" реализует:

** двери металлические (двойные, укомплектованные замками, предназначаются для установки в жилых домах и других помещениях), цена ниже государственной;

** печь "Альфа" (предназначена для обогрева дачных домиков и других помещений. Печное устройство имеет достаточно высокую теплопроизводительность, обеспечивает обогрев помещения объемом 100 м куб. за 30 — 40 минут до температуры свыше 25 градусов). В топке для горения используется любое топливо. Имеется духовка.

МЫ ПРИГЛАШАЕМ

Коллективы предприятий, организаций, кооперативов и фирм, всех деловых людей использовать страницы газеты для рекламы своей продукции, услуг, коммерческой деятельности, бартера.

Наш адрес: 210601, ГСП, г. Витебск, ул. Гоголя, 17.
К вашим услугам «Віцебскі рабочы».
Тел.: 37-45-63, 37-06-89, 37-21-60.

ПО МНОГОЧИСЛЕННЫМ ПРОСЬБАМ!

Экстрасенс Международной категории, Ясновидящая

ЛЮДМИЛА ПЕТРЕНКО

будет вести индивидуальный прием больных с 3 по 12 декабря. Вам помогут в снятии сглазов, наговоров, порчи, лечении различных заболеваний, сделают полную диагностику, дадут полезные советы.

Тел. для записи и справок 36-21-03.

Организация продает новые:

- ГАЗ–САЗ–4509 (самосвал, дизель)
- ГАЗ–САЗ–3507 (бензин)
- НИВА–2121
- УАЗ–469
- ЭКСКАВАТОР на базе ЮМЗ

Тел. в Гродно (0152) 47-00-83

ОБУВЬ — мужские, женские сапоги, туфли (12-45 $) и мужская одежда из Франции

с оплатой в б/н рублях, по курсу ниже биржевого

предлагает Минск-техника

/0172/ 58-76-90, 58-76-91.

ТЕАТР САТИРЫ И ЮМОРА "ХРИСТОФОР"

приглашает своих поклонников и всех, кто любит юмор, на эстрадно-сатирические представления в зал Витебской областной филармонии

Спектакль "КТО КОГО?!" —
3.12.93 г. — нач. 18-30
4.12.93 г. — нач. 19-30
5.12.93 г. — нач. 15-00

Спектакль "ВСЕ НА УКОЛЫ!" —
3.12.93 г. — нач. 21-00
4.12.93 г. — нач. 17-00
5.12.93 г. — нач. 18-00

Принимаются коллективные заявки. Справки по тел. 36-21-03.

ПКО "ТЕХНОВЕСТ"

постоянно реализует со склада в г.Молодечно:

* *лампы люминесцентные типов ЛБ, ЛД, ЛДЦ мощностью 20, 36, 40 и 80 Вт, ЛБУ-30;*
* *лампы уличного освещения мощностью 250 и 400 Вт;*
* *стартеры 80С-220*

Форма оплаты: предоплата 100% или лимитированная чековая книжка.

Наши реквизиты: 222310, г.Молодечно, ул.Галицкого, 8-56
р/с 467756 в АКБ "Альянс" г.Молодечно
МФО 153001735
Тел./факс (01773) 5-47-73
Тел. (01773) 6-05-53

Кредитимпэкс Банк

Московский коммерческий "Кредитимпэкс Банк":

- оказывает содействие в организации и регистрации дочерних фирм белорусских предприятий в г. Москве;
- имеет возможность содействовать в получении высококачественных услуг по правовому, экономическому, налоговому и иному консультированию и обслуживанию;
- бесплатно открывает и производит комплексное обслуживание расчетных счетов этих предприятий;
- предлагает доверительное управление расчетными счетами;
- осуществляет срочные платежи по странам СНГ.

121248, Россия, Москва, Кутузовский проспект, 3
Тел.: (095) 956-20-97, 956-20-88, 956-20-84, 956-20-95
Факс: (095) 243-39-64
Телекс: 614477
Телетайп: 111926

АО"Торговый дом"Двина" реализует:

- лист ф 3
- трос 16,5
- период 12АШ
- круг 6,5
- шланг кислородный (9мм, 12 мм)
- шланг поливочный
- ДВП
- кухни "Залесье"
- гитары.

Тел.: 33-64-19, 33-52-38.

ОРГАНИЗАЦИЯ реализует:

* соду каустическую твердую, жидкую
* хладон-12
* КАЛЬЦИНИРОВАННУЮ СОДУ

Тел. в Минске 516-064.

Торговый дом «ЛУЧЕСА» реализует:

— цемент в любом количестве
— кофеварки фирмы "Нова" (Бельгия)
— холодильники "Снайге".

Тел. 96-28-47, 96-27-24.

Коллектив Западно-Двинского МРО выражает глубокое соболезнование Сухановой Галине Павловне и Боклыковой Светлане Петровне в связи с трагической смертью дочери и сестры.

Коллектив Западно-Двинского МРО выражает глубокое соболезнование Коротченко Анатолию Ивановичу в связи со смертью матери.

Аддзел культуры Віцебскага гарвыканкома выказвае глыбокае спачуванне дырэктару дзіцячай музычнай школы № 3 Шырокай Ліліі Афанасьеўне ў сувязі з напаткаўшым яе горам — трагічнай смерцю мужа.